

**BRL 9600
01-03-2004**

bezoekadres
Poppenbouwing 56
4191 NZ Geldermalsen

postadres
Postbus 202
4190 CE Geldermalsen

T +31 (0)88 244 01 00
F +31 (0)88 244 01 01
E info@skgikob.nl
I www.skgikob.nl

**BEOORDELINGSRICHTLIJN
VOOR HET KOMO® PROCESCERTIFICAAT
VOOR
AFBOUWWERKZAAMHEDEN**

Vastgesteld door het College van Deskundigen Afbouwwerkzaamheden

Aanvaard door de Harmonisatie Commissie Bouw
van de Stichting Bouwkwiteit d.d. 21-07-2004

BRL 9600
2004-03-01

Nationale Beoordelingsrichtlijn

Aanvaard door de Harmonisatie Commissie Bouw van de Stichting Bouwkwaliiteit
d.d. 21 juli 2004.

*voor het KOM-procescertificaat voor
Afbouwwerkzaamheden*

©2004 Copyright, Kiwa N.V. en
IKOB-BKB BV

Niets uit deze uitgave mag
verveelvoudigd en/of openbaar
gemaakt worden door middel van
druk, fotokopie, microfilm of op welke
andere wijze dan ook, zonder
voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

Onverminderd de aanvaarding van de
Beoordelingsrichtlijn door de
Harmonisatie Commissie Bouw van
de Stichting Bouwkwaliiteit als
Nationale Beoordelingsrichtlijn
berusten alle rechten bij Kiwa en
IKOB-BKB.

Het gebruik van deze
beoordelingsrichtlijn door derden,
voor welk doel dan ook, is uitsluitend
toegestaan nadat een schriftelijke
overeenkomst met Kiwa en IKOB-
BKB is gesloten waarin het
gebruiksrecht is geregeld.

Bindend verklaring

Deze beoordelingsrichtlijn is door de
directeur Certificatie en Keuringen
van Kiwa en het bestuur van IKOB-
BKB bindend verklaard per
01-07-2004

Kiwa N.V.
Certificatie en Keuringen
Sir Winston Churchillaan 273
Postbus 70
2280 AB Rijswijk
Telefoon 070 - 41 444 00
Telefax 070 - 41 444 20
Internet www.kiwa.nl

IKOB-BKB BV
Ringveste 1, Houten
Postbus 298
3990 GB Houten
telefoon 030 - 635 80 60
telefax 030 - 635 06 86
internet www.ikobbkb.nl

Voorwoord

Algemene informatie

Deze Nationale Beoordelingsrichtlijn is goedgekeurd door het College van Deskundigen voor Afbouwwerkzaamheden van Kiwa en IKOB-BKB. In dit college zijn de belanghebbende partijen uit de afbouwsector vertegenwoordigd.

Deze Nationale Beoordelingsrichtlijn zal door Kiwa en IKOB-BKB worden gehanteerd in samenhang met het Reglement voor Procescertificatie voor Afbouwwerkzaamheden. In dit reglement is de door Kiwa en IKOB-BKB gehanteerde werkwijze vastgelegd bij de uitvoering van het onderzoek ter verkrijging van het procescertificaat, alsmede de externe controle ten behoeve van de instandhouding van het procescertificaat. Over de aan te houden controlefrequentie adviseert het bovengenoemde College van Deskundigen. De frequentie is afhankelijk van de aan deze Beoordelingsrichtlijn gekoppelde Uitvoeringsrichtlijnen.

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Eisen te stellen aan het proces	6
3	Inhoud van het KOMO-procescertificaat	7
4	Eisen te stellen aan de interne kwaliteits- en veiligheidsbewaking	8
5	Externe beoordeling door de Certificatie-Instelling	11
6	Eisen te stellen aan de Certificatie-Instelling	12
7	Lijst met vermelde documenten	14
	Bijlage 1 Model kwaliteitsverklaring	15

1 Inleiding

1.1 Onderwerp

De eisen die in deze Beoordelingsrichtlijn zijn opgenomen worden door Certificatie-Instellingen, die hiervoor erkend zijn door de Raad voor Accreditatie, gehanteerd bij de behandeling van een aanvraag, c.q. de instandhouding van een KOMO-procescertificaat voor Afbouwwerkzaamheden.

De af te geven kwaliteitsverklaringen worden aangeduid als KOMO-procescertificaat.

Naast de eisen, die in deze Beoordelingsrichtlijn zijn vastgelegd, stellen de Certificatie-Instellingen aanvullende eisen, in de zin van algemene procedure-eisen van certificatie, zoals vastgelegd in het Reglement voor Procescertificatie voor Afbouwwerkzaamheden.

Bij de uitvoering van certificatiwerkzaamheden zijn de Certificatie-Instellingen gebonden aan de eisen die in het hoofdstuk "Eisen te stellen aan de Certificatie-Instelling" zijn vastgelegd.

1.2 Toepassingsgebied

De Beoordelingsrichtlijn heeft betrekking op Afbouwwerkzaamheden. Op basis van deze Beoordelingsrichtlijn kan alleen een KOMO-procescertificaat afgegeven worden indien er een Uitvoeringsrichtlijn voor de uit te voeren werkzaamheden aanwezig is. In deze Uitvoeringsrichtlijn is, indien relevant, de relatie met de eisen van het Bouwbesluit aangegeven.

In elke Uitvoeringsrichtlijn zijn zover van toepassing opgenomen:

- Ontwerp- en uitvoeringsvoorschriften ;
- Eisen te stellen aan het gereede product;
- Beproevingmethoden;
- Eisen te stellen aan het proces;
- Eisen te stellen aan de bedrijfsuitrusting;
- Eisen te stellen aan het uitvoerend bedrijf;
- Eisen te stellen aan de interne kwaliteitsbewaking;
- Eisen te stellen aan de Certificatie-Instelling;
- Overzicht documenten.

1.3 Begrippen

In deze Beoordelingsrichtlijn wordt verstaan onder:

- Beoordelingsrichtlijn: de in het College van Deskundigen vastgestelde eisen aan het onderwerp van certificatie;
- Uitvoeringsrichtlijn: omschrijving van de specifieke werkzaamheden en de wijze waarop deze moeten worden uitgevoerd;
- College van Deskundigen: College van Deskundigen voor Afbouwwerkzaamheden;
- Uitvoerend bedrijf: de partij die er voor verantwoordelijk is dat processen bij voortdurend voldoen aan de eisen waarop de certificatie is gebaseerd;
- IKB-schema: een beschrijving van de door het uitvoerend bedrijf uitgevoerde kwaliteitscontroles;
- VGM: veiligheid, gezondheid en milieu.

2 Eisen te stellen aan het proces

2.1 Algemeen

Het werk moet worden uitgevoerd volgens de overeenkomst tussen opdrachtgever en uitvoerend bedrijf.

De Afbouwwerkzaamheden dienen conform de betreffende Uitvoeringsrichtlijn te worden uitgevoerd.

2.2 Opdracht

Opdrachtgever en uitvoerend bedrijf dienen de te verrichten werkzaamheden schriftelijk vast te leggen.

In de overeenkomst dient ten minste zijn vastgelegd:

- de te verrichten werkzaamheden;
- het kwaliteitsniveau;
- de planning (wanneer en hoelang);
- de te verwerken materialen;
- dat de uitvoering conform de betreffende Uitvoeringsrichtlijn geschiedt;
- de wijze en moment van opleveren;
- de prijs;
- de leveringsvoorwaarden.

2.3 Op het werk aanwezige documenten

Het uitvoerend bedrijf moet er voor zorgen dat de volgende documenten op het werk aanwezig zijn:

- een beschrijving van de te verrichten werkzaamheden;
- de verwerkingsinstructies;
- de betreffende Uitvoeringsrichtlijn;
- de controleformulieren en/of het logboek voor het vastleggen van de registraties van de IKB-controles;
- de veiligheidsinformatiebladen van de te verwerken producten.

3 Inhoud van het KOMO-procescertificaat

Het certificaat verklaart dat geacht mag worden dat de te verrichten werkzaamheden zullen worden uitgevoerd conform deze Beoordelingsrichtlijn en de van toepassing zijnde Uitvoeringsrichtlijn(en).

4 Eisen te stellen aan de interne kwaliteits- en veiligheidsbewaking

4.1 Algemeen

Het uitvoerend bedrijf moet over een interne kwaliteitsbewaking beschikken die ten minste voldoet aan de in dit hoofdstuk gestelde eisen.

4.2 Het uitvoerend bedrijf

Van alle medewerkers die zijn betrokken bij de in het procescertificaat omschreven werkzaamheden dienen de functies die zij vervullen te worden vastgelegd met bijbehorende verantwoordelijkheden.

Het uitvoerend bedrijf dient een registratie per werknemer (zoals hiervoor bedoeld) bij te houden met daarin ten minste opgenomen:

- datum indiensttreding;
- genoten opleiding(en);
- werkervaring.

Het uitvoerend bedrijf moet iemand aanwijzen die verantwoordelijk is voor het bijhouden van de interne kwaliteitsbewaking.

Het uitvoerend bedrijf moet de bedrijfsstructuur inzichtelijk maken, bijvoorbeeld door een organisatieschema, waaruit blijkt op welke plaatsen binnen de organisatie de bedoelde medewerkers functioneren.

Het management van het uitvoerend bedrijf moet minimaal één keer per jaar de interne kwaliteitsbewaking beoordelen en zonodig aanpassen om te zorgen dat deze actueel blijft. De beoordelingen moeten worden geregistreerd.

4.3 Interne kwaliteitsbewaking

Het uitvoerend bedrijf moet beschikken over een door hem toegepast schema van interne kwaliteitsbewaking (IKB-schema).

In dit IKB-schema moet aantoonbaar zijn vastgelegd:

- welke aspecten door het uitvoerend bedrijf worden gecontroleerd;
- volgens welke methoden die controles plaatsvinden;
- hoe vaak deze controles worden uitgevoerd;
- hoe de controleresultaten worden geregistreerd en bewaard.

Dit IKB-schema moet ten minste een gelijkwaardige afgeleide zijn van het in de Uitvoeringsrichtlijn vermelde raamschema IKB.

4.4 Beheersing van documenten

Het uitvoerend bedrijf moet schriftelijk vastgelegd hebben hoe documenten beheerd worden. Hierin is aangegeven hoe documentatie "up to date" wordt gehouden en op welke wijze gezorgd wordt dat de noodzakelijke en juiste documenten op het werk aanwezig zullen zijn.

4.5 Beheersing van tekortkomingen

Het uitvoerend bedrijf dient aan te geven hoe in voorkomende gevallen met tekortkomingen wordt omgegaan. Indien de tekortkomingen tot gevolg hebben dat niet kan worden voldaan aan de overeenkomst, dient de opdrachtgever aantoonbaar geïnformeerd te worden.

4.6 Klachtenbehandeling

Het uitvoerend bedrijf dient te beschikken over een klachtenregistratie met bijbehorende afhandeling. Per klacht dient te worden aangegeven hoe deze is behandeld en welke maatregelen zijn genomen om herhaling te voorkomen. De klager moet aantoonbaar zijn geïnformeerd over de afhandeling.

4.7 Kwaliteitsregistraties

Het uitvoerend bedrijf moet van ieder uit te voeren werk de volgende gegevens ten minste 5 jaar *) bewaren:

- opdrachten (zie 2.2, inclusief de gegevens, en wijzigingen);
- IKB-registraties van controles in de vorm van logboeken, controleformulieren en leveringsbonnen e.d.;
- verslagen van op het werk betrekking hebbende overleg;
- registratie van eventuele klachten.

Daarnaast dient het uitvoerend bedrijf de registraties van corrigerende maatregelen en directiebeoordelingen 5 jaar *) te bewaren.

Deze registraties dienen toegankelijk te zijn voor de Certificatie-Instelling.

- *) Indien met de opdrachtgever een garantietermijn is overeengekomen van langer dan 5 jaar, dan geldt de duur van de garantietermijn.

Corrigerende maatregelen

Het uitvoerend bedrijf dient de werkwijze vast te leggen en te beschikken over een procedure voor:

- het registreren van tekortkomingen;
- het nemen van maatregelen om de tekortkomingen op te heffen;
- het nemen van maatregelen om te voorkomen dat de tekortkomingen zich herhalen.

4.8 Melden van werken

Het uitvoerend bedrijf moet beschikken over een schriftelijke procedure voor:

- het aanmelden van alle in uitvoering gaande werken bij de Certificatie-Instelling;
- het op te hoogte brengen van de Certificatie-Instelling van de (week)-planning, met vermelding van de uitvoerende ploeg per werk.

4.9 Veiligheid en arbeidsomstandigheden

4.9.1 Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RIE)

Het uitvoerend bedrijf moet beschikken over een procedure voor het opstellen en bijhouden van een Risico-Inventarisatie en -Evaluatie. Vastgelegd moet zijn wanneer een projectgebonden RIE noodzakelijk is. In het plan van aanpak moeten de maatregelen met afhandelingstermijn zijn vermeld. Jaarlijks moet de voortgang van de afhandeling worden bewaakt.

4.9.2 VGM opleiding

Jaarlijks moeten de gevolgde en geplande opleidingen per persoon worden vastgelegd.

4.9.3 VGM regels en voorschriften

Het uitvoerend bedrijf moet algemene VGM regels opstellen voor zowel de project- als de bedrijfslocatie. Per project moet worden beoordeeld of specifieke VGM eisen van toepassing zijn. De VGM regels en voorschriften moeten aantoonbaar aan de betrokkenen kenbaar worden gemaakt.

4.9.4 VGM werkplekinspecties

Door het uitvoerend bedrijf moet tenminste 1 maal per maand per project een werkplekinspectie worden uitgevoerd door de direct leidinggevende. De registratie van de inspectie dient in het projectdossier te worden gearcheveerd inclusief de genomen verbetermaatregelen.

Afhankelijk van de bedrijfsomvang geldt de volgende frequentie voor de werkplekinspecties:

- voor 1 tot en met 5 uitvoerende medewerkers totaal 12 werkplekinspecties per jaar
- voor elke 5 uitvoerende medewerkers meer dient jaarlijks 1 extra werkplekinspectie te worden uitgevoerd.

4.9.5 Materiaal en materieel

Het uitvoerend bedrijf dient te beschikken over een procedure voor de inkoop van materieel en materiaal. Onderdeel van deze procedure is het toetsen aan de relevante VGM eisen.

Voor het materieel dient de frequentie voor onderhoud en keuring te worden vastgesteld. De vervaldatum van de keuring dient op het materieel zichtbaar te zijn.

4.9.6 Melding en registratie van ongevallen en onveilige situaties

Het uitvoerend bedrijf dient te beschikken over een procedure en registratie voor het melden en onderzoeken van (bijna) ongevallen. De registratie hiervan moet centraal worden gearcheveerd.

5 Externe beoordeling door de Certificatie-Instelling

5.1 Toelatingsonderzoek

In het kader van het toelatingsonderzoek ter verkrijging van het KOMO-procescertificaat beoordeelt de Certificatie-Instelling of aan de eisen van hoofdstuk 2 en 4 uit deze Beoordelingsrichtlijn wordt voldaan. De wijze waarop dit toelatingsonderzoek wordt uitgevoerd, is omschreven in het Reglement voor Procescertificatie voor Afbouwwerkzaamheden van de Certificatie-Instellingen.

Het toelatingsonderzoek zal minimaal bestaan uit de volgende onderdelen:

- beoordeling van het schriftelijk vastgelegde kwaliteitssysteem;
- controlebezoek op de vestigingsplaats van het uitvoerend bedrijf waarbij het kwaliteitssysteem wordt beoordeeld;
- bezoek op tenminste 2 in uitvoering zijnde werken waarbij de werkzaamheden en de interne kwaliteitsbewaking wordt beoordeeld.

De resultaten van het toelatingsonderzoek worden door de Certificatie-Instelling aan het uitvoerend bedrijf gerapporteerd.

Indien daartoe aanleiding bestaat zullen extra in uitvoering zijnde werken en/of referentie projecten worden bezocht.

5.2 Periodieke controles

Door middel van periodieke controles zal door de Certificatie-Instelling worden beoordeeld of het uitvoerend bedrijf nog steeds voldoet aan de eisen uit deze Beoordelingsrichtlijn.

Hierbij worden de volgende twee soorten bezoeken onderscheiden.

- 1) Controlebezoeken waarbij het kwaliteitssysteem wordt getoetst, deze bezoeken vinden plaats op de vestigingsplaats van het uitvoerend bedrijf.
- 2) Bezoek op in uitvoering zijnde werken waarbij de werkzaamheden en de interne kwaliteitsbewaking worden beoordeeld.

Over de aan te houden controlefrequentie stelt het College van Deskundigen voor Afbouwwerkzaamheden het aantal bezoeken vast. Deze frequentie wordt in de Uitvoeringsrichtlijn vastgelegd.

6 Eisen te stellen aan de Certificatie-Instelling

6.1 Algemeen

De Certificatie-Instelling moet voldoen aan de in EN 45011 gestelde eisen. Bovendien moet de instelling voor het onderwerp van deze Beoordelingsrichtlijn zijn geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie of een daaraan gelijkwaardige instelling (een accreditatie-instelling waarmee de RvA een overeenkomst van wederzijdse acceptatie heeft gesloten).

De Certificatie-Instelling moet beschikken over een reglement, of een daaraan gelijkwaardig document, waarin de algemene regels zijn vastgelegd die bij certificatie worden gehanteerd. In het bijzonder zijn dit:

- De algemene regels voor het uitvoeren van het toelatingsonderzoek, te onderscheiden naar:
  - De wijze waarop uitvoerende bedrijven worden geïnformeerd over de behandeling van een aanvraag;
  - De uitvoering van het onderzoek;
  - De beslissing naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek;
- De algemene regels ten aanzien van de uitvoering van controles en de daarbij gehanteerde controleaspecten;
- De door de Certificatie-Instelling te treffen maatregelen bij tekortkomingen;
- De regels bij beëindiging van een certificaat;
- De mogelijkheid tot het instellen van beroep tegen beslissingen of maatregelen van de Certificatie-Instelling.

6.2 Certificatiepersoneel

Het bij certificatie betrokken personeel is te onderscheiden naar:

- Certificatiedeskundigen: belast met het uitvoeren van het toelatingsonderzoek en de beoordeling van de rapporten van inspecteurs;
- Inspecteurs: belast met de uitvoering van de externe controle bij het uitvoerend bedrijf;
- Beslissers: belast met het nemen van beslissingen naar aanleiding van uitgevoerde toelatingsonderzoeken, voortzetting van certificatie naar aanleiding van uitgevoerde controles en beslissingen over de noodzaak tot het treffen van corrigerende maatregelen.

6.2.1 Kwalificatie-eisen

Door het College van Deskundigen zijn de volgende kwalificatie-eisen vastgesteld voor het onderwerp van deze Beoordelingsrichtlijn:

Certificatiepersoneel	Opleiding	Ervaring
Certificatiedeskundige	HBO-niveau	2 jaar
Inspecteur	MBO-niveau	2 jaar
Beslisser	HBO-niveau	2 jaar managementervaring

Opleiding en ervaring van het betrokken certificatiepersoneel moet aantoonbaar zijn vastgelegd.

6.2.2 Kwalificatie

Certificatiepersoneel moet aantoonbaar zijn gekwalificeerd door toetsing van opleiding en ervaring aan bovenvermelde eisen. Indien kwalificatie plaats vindt op grond van afwijkende criteria, moet dit schriftelijk zijn vastgelegd.

6.3 Rapportage aan College van Deskundigen

De Certificatie-Instelling rapporteert ten minste jaarlijks over de uitgevoerde certificatiwerkzaamheden. In deze rapportage moeten de volgende onderwerpen aan de orde komen:

- Mutaties in aantal certificaten (nieuw/vervallen);
- Aantal uitgevoerde controles in relatie tot de vastgestelde frequentie;
- Resultaten van de door de Certificatie-Instelling uitgevoerde controles;
- Opgelegde maatregelen bij geconstateerde tekortkomingen;
- Ontvangen klachten van derden over uitvoerende bedrijven.

6.4 Interpretatie van eisen

Het College van Deskundigen voor Afbouwwerkzaamheden mag de interpretatie van in deze Beoordelingsrichtlijn gestelde eisen vastleggen in één afzonderlijk interpretatiedocument. De Certificatie-Instelling is verplicht zich op de hoogte te stellen of er een interpretatiedocument is vastgesteld en, indien dit het geval is, de daarin vastgelegde interpretaties te hanteren.

7 Lijst met vermelde documenten

URL 0705/04: 2004-03-17	Uitvoeringsrichtlijn vervaardiging van calciumsulfaatgebonden gietvloeren
URL 0706/04: 2004-03-17	Uitvoeringsrichtlijn vervaardiging van cementgebonden dekvloeren
URL 0707/04: 2004-03-17	Uitvoeringsrichtlijn vervaardiging van stukadoorwerk
URL 0708/04: 2004-03-17	Uitvoeringsrichtlijn vervaardiging van spackspuitwerk
URL 0709/04: 2004-03-17	Uitvoeringsrichtlijn montage van systeemwanden en -plafonds
URL 0735/04: 2004-04-20	Uitvoeringsrichtlijn vervaardiging van buitengevelisolatie met gepleisterde afwerking

BIJLAGE 1

MODEL KWALITEITSVERKLARING

KOMO® procescertificaat

Ruimte voor logo CI

Naam CI
Adres
Vestigingsplaats
Telefoon
(Fax)
(E-mail)

Logo van bevoegde accreditatie instantie

Proces (naam)

Nummer :
Uitgegeven :
Geldig tot:
Vervangt :
d.d. :

Bedrijf

Naam
Adres
Vestigingsplaats
Telefoon
(Fax)
(E-mail)

Verklaring van (naam CI)

Dit procescertificaat is op basis van BRL (nummer) afgegeven door (naam CI), conform het (naam CI) Reglement voor Procescertificatie:(jaar).

(Naam CI) verklaart dat de door het bedrijf verrichte werkzaamheden in het kader van (gecertificeerde processen) aan de in dit procescertificaat vastgelegde processpecificaties voldoen, mits in het contract betreffende het uitvoeren van de werkzaamheden is vermeld dat de werkzaamheden verricht worden onder dit procescertificaat.

Voor de relatie van de uitspraken van dit procescertificaat met de voorschriften van het Bouwbesluit wordt verwezen naar het 'Overzicht van kwaliteitsverklaringen in de bouw' zoals die door de Stichting Bouwkwaliteit (SBK) te Rijswijk wordt gepubliceerd.

Voor (naam CI)

..... directeur

Gebruikers van dit procescertificaat wordt geadviseerd om bij (naam CI) te informeren of dit document nog geldig is.

Afbeelding van het KOMO®-beeldmerk.

Ruimte voor KOMO® logo

®is een collectief merk van Stichting Bouwkwaliteit (SBK)

Dit procescertificaat bestaat uit ... bladzijden

Nadruk verboden

Ruimte voor Copyright